

sát is igényli. A termelés, a termelékenység és a művelődés összefüggését a gazdasági vezetők mind nagyobb része megérti, felismerve azt is, hogy a műveltség növelésére fordított pénz a magasabb szintű munkában hatékonyan megtérül.

4.

A falu műveltségi hátrányainak megszüntetése érdekében fontos feladat vár — a humán értelmiség mellett — az egészségügyi, agrár- és műszaki értelmiségre. A TIT és az MTESZ építsen jobban az agrár- és a műszaki értelmiség közművelődési munkájára. A TIT eredményesen dolgozik, munkájának továbbfejlesztésében fordítson nagyobb gondot falun a korszerű ismeretek terjesztésére: elsősorban a művelődési otthonokban folyó tevékenységét erősítse. A községi művelődési otthonok programjainak tervezésébe és megvalósításába be kell vonni a KISZ-t. Növelni kell falu honismeret- és helytörténeti körök, szakkörök számát. A közművelődés szakemberei, a népfőnt és a KISZ helyi szervezetei irányítsák és terjesszék az Olvasó Népművelési mozgalom formáit. A szocialista nevelőmunka részévé kell tenni a megye népművelési hagyományainak még színvonalasabb ápolását.

A tanyai közművelődési hálózatot szakképzett vezetőkkel célszerű megerősíteni. Javítani kell a tanyai ismeretterjesztő munkát, növelni a külterületi vetítések számát és a műsorpolitikát a tanyai igényekhez alakítani. A közművelődésnek e területen egyik alapvető feladata legyen a ma még károsan ható erők, a konzervatív szemlélet felszámolása és a tanyai ifjúság nevelése. A közművelődés tevékenységét meghatározza, hogy a tanyai lakosság szemlélete társadalmunk általános felfogásához igazodjon, világnézetében dominálva váljanak a szocialista társadalom eszméi.

5.

A dolgozó osztályok művelődésének továbbfejlesztésében jelentős feladatai vannak az értelmiségnek és az értelmiségi utánpótlásnak.

A megye és Szeged értelmiségi rétegének közművelődési tevékenysége érdekében a tudományos és oktató-nevelő munkával foglalkozó értelmiség hatékony bekapcsolódását fontos feladatnak kell tekintenie.

Az egyik lényeges feladatunk az, hogy a közművelődés céljainak megvalósításába — a pedagógusokon kívül — növekvő mértékben bevonjuk a műszaki és az agrár értelmiséget is. Ez az egyik fontos személyi feltétele a korszerű közművelődés gyakorlatának. Az állami közművelődés, a TIT és az MTESZ különböző programjainak megvalósításában a természettudományos-műszaki értelmiség részvételét kell tovább erősíteni és szélesíteni.

Az egyetemeken kulturális tervei e koncepció részeként szervesen kapcsolódjanak a megye és Szeged közművelődési programjához. Vállaljanak konkrét feladatokat az értelmiségi utánpótlás közművelődési feladataira történő elméleti és gyakorlati felkészítésében. Az egyetemi, főiskolai ifjúság és a felsőfokú tanintézetek KISZ-szervezetei tekintsék fontos feladatuknak a közművelődési munka elsajátítását és gyakorlati végzését. Kezdeményezzék a munkás-paraszt fiatalok és a diákok kulturális, művészeti találkozásainak új formáit, a rendszeres kapcsolat kialakítását. A közművelődést az értelmiségi hivatásra nevelés fontos elemévé kell tenni. Lehetővé kell tenni, hogy a felsőfokú intézetek hallgatói már első évtől részt vegyenek közművelődési gyakorlatokon.

A művészeti nevelés fejlesztése érdekében a megyében működő művészeti szövetségek készítsék el közművelődési programjaikat. A programok megvalósításában arra kell törekedni, hogy a megyében élő művészek és alkotóműhelyek kapcsolatát a dolgozó osztályokkal, az ifjúsággal szélesedjék.

A művészeti élet képviselői keressék azokat a lehetőségeket és módszereket, amelyek a művészeti értékeket a széles rétegek közkincsévé teszik. (Üzemi kiállítások, szervezett múzeumlátogatások, tárlatlátogatások stb.)

6.

A közművelődés tárgyi feltételeit megyénkben bővíteni kell. Ennek érdekében az V. és a VI. ötéves terv megyei kulturális beruházásai közül néhány fontos objektumot kiemelten kezelünk. Az új lakótelepek építésére vonatkozó előírásokat a megyei illetékes állami szervek vizsgálják felül és gondoskodjanak arról, hogy a művelődési intézmények kivételése az eddigiekénél tervszerűbben történjen. A művelődési otthonokat, ifjúsági klubokat a közösségi nevelés fontos fórumaként kell továbbfejlesztetni. Az illetékes tanácsiszervek — a reális lehetőségek alapján — növeljék a közművelődési objektumok évi beszerzési keretét. A vállalati-szövetkezeti kulturális alapokat a képződő jövedelemmel arányosan növelni kell. A közművelődés feltételeinek javítása megköveteli, hogy az üzemek, vállalatok támogassák a lakóhelyi intézmények létrehozását. A közművelődésben érdekelt szervek kezdeményezzék közös fenntartású művelődési objektumok kialakítását.

7.

A megyei pártbizottság elismeri a közművelődésben dolgozók eddigi áldozatos munkáját. A jövőt illetően felhívja a figyelmet arra, hogy a közművelődés irányítóinak és munkásainak feltétlenül birtokolniuk kell azokat az ideológiai és szakmai ismereteket, vezetési készségeket, amelyekkel képesek a művelődőket közelebb vinni a szocialista életformához, gondolkodáshoz. A közművelődés irányítása magas szintű, aktív műveltséget és művelődéspolitikai ismereteket igényel. A közművelődési munkában a politikai, a szakmai és az emberi ismeretek együttesen érvényesüljenek.

A káderpolitikai munka színvonalának emelése érdekében az SZMT és a KISZ vezetőképző iskoláinak tematikájában az 1974–75-ös tanévtől kapjon helyet a közművelődéspolitikai kérdéseinek oktatása. A művelődési intézményvezetők kiválasztását továbbra is pályázat útján, nagy gondot kell megoldani. A megye tanárképző intézményeiben — a későbbiekben — közművelődési szak bevezetése indokolt.

8.

A közművelődés gyakorlati irányítása és koordinációja állami feladat. A közművelődésben olyan felügyeleti rendszer kialakítása szükséges, amely biztosítja az egységes állami, szakmai irányítást és ellenőrzést a megyétől a községig. A tartalmi munka színvonalának emelése érdekében egységes szakképzési hálózatra, a községi tanácsoknál egységes intézményirányításra van szükség. A megyei irányítás javítására megyei közművelődési bizottságot kell létrehozni a megyei tanács művelődési elnökhelyettese vezetésével.

A közművelődési bizottság munkájában vegyenek részt a közművelődésben érdekelt társadalmi szervek és intézmények képviselői. A közművelődési bizottság koordinatív feladatokat végezzen a párt- és a tanács testületek határozatainak végrehajtásában. A megye kommunista művészeit, tudósait hatékonyabban kell bevonni a közművelődés helyi kérdéseinek irányításába és szervezésébe.

9.

A társadalmi szervezetek közreműködési feladatai:

a) A megyei pártbizottság felkéri a Hazafias Népfőnt aktívait, vegyenek részt a lakóhelyen működő művelődési objektumok munkaprogramjainak megtervezésében és végrehajtásában. A népfőnt szervezze és irányítsa a honismereti és helytörténeti körök munkáját. Segítse az állampolgári ismeretek elsajátítását: vegyen részt — elsősorban falun — az ismeretterjesztésben. A közművelődés és a KISZ helyi szerveivel közösen irányítsa a mozgalmat.

b) A munkásság általános, szakmai és politikai képzésében a szakszervezetek szerepe és felelőssége fokozódik. Ennek megfelelően: a szakszervezetek vegyenek részt az üzemek közművelődési feladatainak megtervezésében és konkrét végrehajtásában.

Tevékenyséjük középpontjában a munkásművelődés, a munkásifjúság és a nők körében végzett politikai, szakmai, kulturális nevelőmunka álljon. A KISZ és az üzemi értelmiség bevonásával segítsék a szocialista brigádmozgalmat tartalmas kulturális vállalásainak megvalósítását. Nyújtsanak nagyobb segítséget a közművelődési feltételek javításához, a folyamatos önművelés igényének felkeltéséhez és a lakóterületi közművelődési munka ellátásához. Vegyenek részt az üzemi, vállalati kulturális alapok megtervezésében, és azok célszerű, koncentrált felhasználásának ellenőrzésében. Az SZMT elnöksége koordinálja a szakmai szakszervezetek közművelődési tevékenységét és irányítsa a szakszervezetek ifjúsági és kulturális bizottságainak munkáját.

c) A KISZ megyei, városi, járási bizottságai kezdeményezzék az ifjúság kulturális, szabad időtörekvéseinek jobb megvalósítását, olyan új művelődési formák bevezetését, amelyek az alapszervezeti élet színesítését, színvonalának emelését is szolgálják. (Ifjúságnapok, a szakmunkások vizsgamunkáinak kiállításai, szakkonferenciák stb.) A párt- és a kormányhatározatok szellemében lássák el az ifjúság kulturális érdekei megvalósítását. Vegyenek részt a művelődési objektumok programjainak tervezésében és szervezésében. Szélesítsék az ifjúsági klubmozgalmat, igényeljék a közművelődés hatékonyabb támogatását a klubprogramok színvonalas megvalósításához. Mozgósítsák a fiatalokat az amatőr művészeti mozgalomban való részvételre. Szervezzék — a társadalmi szervekkel együttműködve — az ifjúsági olvasómozgalmat, mindenekelőtt a munkásfiatalok körében.

Mozgósítsák a fiatalokat a különböző művelődési, művészeti rendezvényekre.

d) A termelőszövetkezetek közművelődési feladataikat a tanácsai intézmények segítségével valósítsák meg. A termelőszövetkezetek tekintsék fontos feladatuknak a termelőszövetkezeti parasztság szakmai, politikai és kulturális színvonalának emelését. A területi térszervezetek segítsék a termelőszövetkezetek kulturális alapjainak megtervezését és célszerű felhasználását. A termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok párt-, gazdasági és KISZ-vezetése tekintse feladatának a közművelődés törekvéseinek támogatását, a termelőszövetkezeti parasztság hatékony bevonását a közművelődésbe.

e) A MESZÖV és a KISZÖV támogassa a területükhöz tartozó kulturális akciókat. Kulturális és ifjúsági bizottságai koordinálják közművelődési terveiket az állami és társadalmi szervekkel.

10.

A közművelődés pártirányításának feladatai:

A közművelődés koordinációja a politikai gyakorlatban a párt különböző szerveinek feladata. Ennek érdekében: erősíteni kell a párt területi, politikai irányító tevékenységének súlyát és szerepét. A termelő üzemekben, az intézményekben és az államigazgatásban dolgozó kommunisták politikai felelősségét fokozottabban kell megkövetelni, amelyet az illetékes pártszervek beszámoltatással, értékeléssel is segítsenek. A vezetők minőségének egyik követelménye a munkások, a fiatalok és a nők szakmai, politikai ismereteinek fejlesztéséért végzett munka.

A pártszervezetek tevékenységében fontos feladat a helyes közművelődési szemlélet kialakítása, amelynek lényege, hogy a közművelődés a pártszervezetek és a kommunisták a pártmunka szerves részének tekintsék. A közművelődés fejlesztése megköveteli a pártszervezetektől, hogy szájukkal szembe a művelődést lebecsülő nézetekkel és gyakorlattal. Megengedhetetlen, hogy egyes gazdasági vezetők a gazdálkodás, a termelés érdekeire hivatkozva elhanyagolják a dolgozók képzését, általános és szakmai műveltségének gyarapítását. Elfogadhatatlan az a amagatartás, amely nem hajlandó semmiféle erőfeszítésre a dolgozók művelődése érdekében.

A kommunista vezetők mutassanak példát az önművelésben, ilyen módon is járuljanak hozzá a dolgozók művelődési igényeinek felkeltéséhez.

A pártszervezetek közművelődési munkájának gyakorlati feladatai:

— Erősítsék a közművelődési munka tekintélyét és megbecsülését. Orientálják a kommunisták és a dolgozók művelődését.

— Támogassák a művelődés helyi feltételeinek megteremtését és javítását.

— A társadalmi és tömegszervezetek bevonásával segítsék a vállalati, szövetkezeti kulturális alapok megteremtését, és ellenőrizzék célszerű, koncentrált felhasználását.

— Tekintsék kiemelt feladatnak a dolgozók szakmai képzését és továbbképzését, műveltségük gyarapítását.

— A gazdasági vezetőktől követeljék meg a dolgozók általános és szakmai képzésének hatékony támogatását.

— Fordítsanak nagyobb figyelmet a párt művelődéspolitikájának megismertetésére, a gyakorlati megvalósításra.

— Növeljék a pártoktatásban a kulturális kérdések tanfolyamainak számát, fejlesszék a kulturális politikai propagandát.

Rendszeressé kell tenni a párttagság művelődéspolitikai tájékoztatását. A pártszervek és az alapszervezetek a helyi feladatoknak megfelelően — de legalább kétféleképpen — tekintsék át a közművelődéspolitikai helyzetét és a gyakorlati tennivalókat foglalják munkatervbe.

